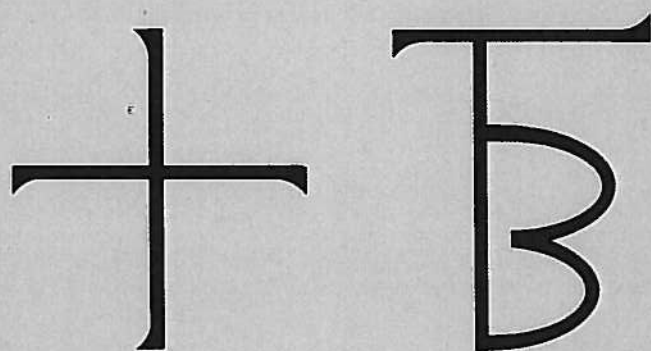

SLÄKTERNA SERVIO OCH THUN

Erik Kuoksu

2012

Släkterna Servio och Thun

Första upplagan.

Författare: Erik Kuoksu
(epost: ekuoksu@hotmail.com, hemsida: hem.passagen.se/kuoksu)
Formgivning och typografi av författaren.

Utgiven i Göteborg 2012 författaren.

Arbetet kan beställas från:

Erik Kuoksu: ekuoksu@hotmail.com
Lulu.com (USA)

För information om övriga arbeten av Erik Kuoksu se hemsidan: hem.passagen.se/kuoksu

I enlighet med lagen om upphovsrätt förbjudes kopiering och eftertryck av detta arbete utan författarens medgivande.

SLÄKTERNA SERVIO OCH THUN

ERIK KUOKSU

GÖTEBORG 2012

SLÄKTEN SERVIO

Förutom de i nedanstående tabeller upptagna personerna har följande personer i Tornedalen burit namnet Servio/Sirviö:

1. Esaias Esaiasson Serviö – Barba (*1788, +1843 26/3). Han gifte sig 1815 med Brita Hansdotter Barba från Vitsaniemi och efterträdde sin svärfader som husbonde på Barba gård. Han blev senare sexman.

2. Erik Ersson Sirviö, *1847 27/5. Husbonde på Vanhaniemi gård i Juoksengi. (Juoksengi Nr. 18). Han var född i Övre Sotkamo, Sotkamo sn, och var son till backstugusittaren Erik Sirviö och Helena Määttä. Namnet Sirviö är inte helt ovanligt i Finland – i Sotkamo har det förekommit åtminstone sedan 1700-talets början.

3. Samen Olof Jakobsson Servio i Siggevaara. Han förekommer i domböckerna för Jukkasjärvi tingslag 1702, 1703 och 1704. Det är inte osannolikt att han hade anknytning till vallonsläkten Servio, men hur denna i sådana fall ser ut är inte känt.

ÖVERSIKT

1. Petter Servio					
2. Frans Servio					
3. Petter Servio	61. Niklas Servio				
	62. Frans Servio 1686-1755	63. Baltzar Servio	65. Elias Servio 1708-1785		
			66. Gabriel Servio 1736-1813	94. Johan Servio 1756-1804	95. Frans Servio *1757
			67. Isak Servio *1770 Släktgrenen Aarcavaara/Aarca i Pajala socken	76. Jakob Servio *1776 Släktgrenarna Eliasson i Parakka och Johansen i Lyngen	
4. Frans Servio +1756	5. Lars Servio	17. Johan Servio			
6. Lars Servio 1726-1774	8. Peter Karnacs 1737-1814 Släktgrenen fortlever i Lyngen, Norge	18. Per Servio 1729-1798		50. Lars Servio 1741-1818	
7. Anders Servio 1759-99		19. Erik Kääntöjärvi 1772-1846		51. Olof Servio *1786 Släktgrenarna Johansson och Olofsson i Kääntöjärvi, Olofsson i Merasjärvi, Servio/ Rautio i Jukkasjärvi, Pirtti i Purnuvaara	
20. Johan Kääntöjärvi 1807-80 Släktgrenen Kääntöjärvi i Pajala socken	27. Hans Kääntöjärvi 1808-86 Släktgrenen Hannu i Kääntöjärvi	35. Lars Johdet 1815-65	36. Efraim Kääntöjärvi 1819-71 Släktgrenarna Ylitörmä i Vettasjärvi, Johansson i Junosuando, Pirtti i Markitta m.fl.		

Tabell 1

Petter Servio. Han inkom enligt egen uppgift till Sverige från Frankrike 1627. Kolare vid Julita bruk 1642-52, i Masugnsbyn 1655-59.¹

Bergskollegium behandlade 1652 15/2 ett ärende som rörde kolaren Petter Servio, vilken "medh stoor skielsordh och Undsäijelser" hade hotat att skjuta ihjäl sin husbonde Johan Ditmar, vilken ägde Julita bruk. Han hade också med en bom slagit upp dörren till den stuga Johan Ditmar bodde i på bruket, men funnit att Ditmar hade rest till Krämbol hammar. För detta hade Petter genast insatts i Nyköpings fängelse.

Det framkom att Petter Servio var skyldig Johan Ditmar 2825 öre kopparmynt och att han offentligen tillstod sin gärning, att han "än wijdare" hade "skielldt och undsagdt" Ditmar, samt att han kallat alla bruksförvaltare för "skellmar och Tiufwar", eftersom de bedrog kronan. När rätten hotade honom med straff hade han sagt: "lätt hängia migh, det wändar iagh intet."

Petter Servio befanns vara "een argh skalck och mootwilligh wågehals", som aldrig mer kunde förvänta sig göra "något gott" vid bergsverken i Sverige, dessutom var han "af främmande nation". Därför resolverade bergskollegium att Petter Servio skulle "settias oppå ett skiepp och förwijsas Rijket" med sin hustru och sina barn, eftersom även hans söner var "mootwillige och argsinthe skalckar såsom fadren". Om han sedan skulle komma tillbaka till Sverige "och giör någon skaada" skulle han halshuggas.

Dock frigavs han senast i november 1652 ur sitt fängelse och gjordes "löös och ledigh" från sin tjänst hos Johan Ditmar, vilken som ersättning förpantade Petter Servios kor.

1654 25/1 skrev Petter Servio i Stockholm kontrakt på två års arbete som kolare för bröderna Abraham och Jakob Momma vid Kengis. Även i Kengis verkar han ha hamnat i konflikt med sina arbetsgivare, varför han åter hotades av landsförvisning. 1662 12/6 inlämnade han följande inlägga till rikskanslern (språket är moderniserat av mig), där han beskriver sitt öde:

"Högvälborne greve, Sveriges rikes kansler, nådige herre, ers höggrevlige excellens och nåd vågar jag med denne min supplik på det allra underdånigaste förnimma som jag för 35 år sedan en främling från mitt fäderneland till Sverige ankom från Frankrike. Här tjänte jag vid bergsbruken som kolare.

Omsider kom Abraham och Jakob Momma och genom kontrakt handlade med mig, att jag vid deras bruk i Lappmarken skulle kola, men emellertid har jag arbetat för dem i 6 år, saknandes medlen som jag kunnat kontrakterat hava att jag inte kunde fortsätta arbeta för dem. Jag hade också folk, som krävde sin lön, mat och dryck. Under sådana omständigheter har gäld och skuld påräknats mig, dock inte enbart för undfångna varor utan genom sina dyra varor och oriktiga spannmålsmått, varför de för sin fordran har tagit ifrån mig den egendom jag hade, så att jag måste gå därifrån med min fattiga hustru och många små barn, "Som sparfwen ifrån Ax".

Sedan lät de mig fångsla, först i Torneå, sedan förde de mig behäftad med järn och band på en släde 20 mil därifrån till ett "ochristeliget fengelse" i Piteå, där jag genom deras anklagelser måste sitta i 6 månader. Därefter blev jag frigiven och kom till Torneå igen.

Nu vill jag min oförrätt överklaga och rätt söka. Men när jag kom hit [till Stockholm?] besökte jag först det kungliga Bergskollegiet, sedermera över- och underrätterna, men inte fått svar eller dom, utan jag har sedan jag låtit åtala dem åter blivit satt i fängelse.

Jag har i 1 1/2 år levat "i stoor Elendigheet" och nu är deras mening att sätta mig på ett skepp ur landet, fast jag är oskyldig. Jag vill därför i största underdånighet av eders höggrevlige excellens förnimma av vilken orsak Mommorna förföljer mig så, och sätter mig i fängelse på den ena orten efter den andra.

När jag tjänade dem i Lappmarken uppstod kriget mellan Danmark och Sverige [1643-45], och då upptäckte jag att medan fejden pågick hade de för att hjälpa juterna över fjällen fört stångjärn och några tusenden skeppsspik till Norge, vilket de ej borde ha gjort om de hade tänkt vara trogna den svenska kronan. Det är av denna orsak de inte vill låta mig svara på deras anklagelser med vittnen, utan ständigt låter föra bort mig.

Därför beder jag i allsomtörsta ödmjuk underdånighet, med bönfallande, att eders höggrevlige excellens tackes mig med barmhärtighet samt mildhet hjälpa mig, fattige främling, befrias ur fängelset, och Mommorna tvingas betala den oförrätt de mig har tillfogat och det övriga de har begått mot svenska kronan.

Jag ställer detta i eder höggrevlige excellens nådiga betänkande, den allrahögste guden skall säkerligen belöna eders höggrevlige excellens. Jag bidar i allsomtörsta underdåniga ödmjukhet eders höggrevlige nådiga hugsvalelse och hjälp efter min yttersta plikt.

Eders höggrevlige excellens ödmjuka tjänare, som Sverige lovat tjäna

Petter Servio,
fransos,
fattige tjänare"

Saken mellan bröderna Momma och Petter Servio hade behandlats av Bergskollegium vid fem tillfällen 1661. Den 20 november 1661 påmindes att Petter Servio redan 1652 dömts att landsförvisas för sitt förhållningssätt mot Johan Ditmar, men att domen modererats till att han skulle få stanna kvar i riket om han bättrade sig. Dock fann Bergskollegium att Petter Servio "icke hafwer sigh bättrat", utan fortfarande var motvillig och ännu var "een argh person". Därför skulle han denna gång verkligen sättas på ett skepp och skickas ut ur riket. Bröderna Momma tillhölls att betala någon skeppare hans överfart.²

Barn:

1. Karl. Kolare i Julita 1643. Han instämde detta år vid Julita ting för att ha kört ihjäl en häst, samt av bokhållare Casimirus vid Julita för gäld.³
2. Frans – tabell 2
3. Elias. Kjell Lindblom skriver att Elias tillsammans med fadern 1660 23/2 tillsammans med fadern anklagades för förtal av sina husbönder, bröderna Momma, varför han dömdes att böta 3 Daler silvermynt. Lindblom anser att Elias landsförvisades tillsammans med fadern.

Petter Servios bomärke, som han tecknade det i anställningskontraktet 1654 23/1.⁴

Tabell 2

Frans Persson Servio (från tabell 1). * före 1627. Kolare och gruvdräng. I Masugnsbyn 1655-60, i Svappavaara 1665-85, i Kengis 1686-92, åter i Svappavaara 1698, i Kengis 1702-1705. Han var enligt mantalslängden 1687 ofärdig och över 60 år gammal.⁵

Gift före 1655 med Karin Eriksdotter.

Barn:

1. Petter – tabell 3
2. Niklas – tabell 61
3. Karin
4. Dotter

Tabell 3

Petter Fransson Servio (från tabell 2). Kolare och brukskarl i Svappavaara 1678-1707, i Tornefors 1711-14. Vid tinget i Jukkasjärvi 1689 anklagade hustru Karin Olsdotter honom för att ha förbannat Jukkasjärvi kyrka, men Petter svarade att han sagt att han inte tänkte resa till Jukkasjärvi, om inte prästen höll predikan på svenska. Detta bör innebära att han märkligt nog inte förstod finska.

Gift med Annika Larsdotter.

Barn:

1. Brita *1680. G.m. masmästaren och bergstingsnämndemannen Olof Larsson Fors i Tornefors.
2. Frans – tabell 4
3. Lars – tabell 5
4. Sofia *1700. G.m. brukskarlen Mårten Mårtensson Lainio i Tornefors.
5. Johan *1704 – tabell 17

Tabell 4

Frans Persson Servio (från tabell 3) +1756 11/6 i Tornefors. Smältare i Svappavaara 1697-1708, i Tornefors 1709-41.⁶

Gift 1:o 1690/92 med Elin, omnämnd 1707.⁷

Barn:

1. Anna *1703. G. 1730 18/10 m. Henrik Filipsson Vuopio i Kengis.

Gift 2:o påsken 1725 med Anna Olsdotter, *1682, +1742 5/2.

Barn:

2. Karin *1726, +1767 22/8

Tabell 5

Lars Persson Servio (från tabell 3). Smältare i Tornefors 1714-41.⁸

Gift 1:o med Marget Andersdotter, *1698, +1742 29/7

Barn:

1. Lars *1726 – tabell 6
2. Helena
3. Dotter *1732, +1732 7/8
4. Petter **Karnæs** *1737 – tabell 8
5. Johan **Koiksiniemi** *1741 – tabell 16

Gift 2:o 1746 16/3 med Helena Olofsdotter, *1676, +1764 29/5.

Tabell 6

Lars Larsson Servio (från tabell 5). *1726, +1774 9/10 i Tornefors. Brukskarl i Tornefors.

Gift 1747 14/10 med Kajsa Matsdotter Kurravaara, *1721 x/5, +1774 5/10, dotter till kyrkvärden Mats Matsson Soppero och Sofia Hindersdotter Kemiläinen i Kurravaara.

Barn:

1. Margareta *1748 19/9
2. Helena *1750, +
3. Katarina *1752
4. Mats *1756
5. Brita Kristina *1757. G. 1786 27/7 m. tullbesökaren Petter Berg i Torneå.
6. Anders *1759 – tabell 7
7. Dödfödd son *+1762 24/7

Tabell 7

Anders Larsson Servio (från tabell 6). *1759, +1799 27/4 i Torneå. Sjöman i Torneå.

Vid tinget i Jukkasjärvi 1793 lät Mats Hindersson Huru i Parakka som inte var närvarande vid tinget, genom vice lantmätaren Isak Grape upplysa att han under notdragning nedströms från Parakkavaara sommaren 1792 under vattnet hade hittat ett engelskt silverfickur, tillverkat av Biefield i London.

Enligt ryktet tillhörde detta ur drängen Anders Larsson Servio i Torneå. Denne skulle när han för två eller tre år sedan varit på resa i Lappmarken med handelsman Anders Lythraeus ha tappat detta fickur. Nu anhöll Mats om "wanlig hittelön".

Anders Lythraeus, som var närvarande, befarade att uret inte längre fungerade eftersom det så länge hade legat i vattnet. Han kunde heller inte utbetala någon hittelön för Anders Servios räkning, innan denne själv hade fått se uret. En undersökning av uret visade också att urverket var mycket angripet av ärg.

Anders Lythraeus erbjöd sig att ta med uret ned till Anders Servio i Torneå för att utröna om han kände igen det. Om så var fallet skulle han få behålla uret och lämna 1 Riksdaler i hittelön till Isak Grape, som sedan skulle överlämna pengarna till Mats Hindersson, men om det inte var Anders Servios klocka, eller om han ville dra Mats Hindersson inför rätta angående hittelönen, skulle uret återlämnas i tingsrättens vård.

Gift 1790 23/5 (i Nedertorneå) med Eva Abrahamsdotter Brushana, *1766, +1830 8/6, från Karungi.

Barn:

1. Brita Kristina *1790 16/6. G. 1810 20/9 m. klockaren Isak Bucht i Torneå.
2. Eva Katarina *1793 29/11

Tabell 8

Peter Larsen Servio eller Karnæs (från tabell 5). *1737, +1814. Bosatt i Oxevig, Lyngen, på 1760-talet. Bonde i Karnes, Lyngen, senast 1769.

Vid tinget i Jukkasjärvi 1778 instämde Petter Larsson Servio från Norge, som representerades av Mickel Larsson Marakatt från Enontekis, sammen Per Persson Sevä i Rautusvuoma och krävde ersättning för 16 renar. Rättegången fick anstånd till nästa ting, eftersom Sevä erbjöd förlikning, och Mickel Larsson måste få tillfälle att rådgöra med sin huvudman om saken.

Gift 1:o 1765 med Abelone Josephsdatter, *1746, +1772, begravd 15/3, dotter till Josef Larsson och Marit Gabrielsdatter.

Barn:

1. Margretha Maria *1765
2. Dödfött barn *+1768
3. Son +1769, 5 dagar gammal.
4. Helena *1771, döpt 1772 15/3.

Gift 2:o med Kirsten Johannesdatter, *1746 i Sverige, +1833 25/4.

Barn:

5. Beret Maria *1774, döpt 1775 1/1
6. Lars, begravd 1776 12/5
7. Aron *1779, döpt 9/5
8. Anne Katrine *1780, döpt 1781 21/10
9. Johan *1784 – tabell 9
10. Moses *1787, döpt 23/9 – tabell 10
11. Christiana *1790, döpt x/4

Tabell 9

Johan Pettersen (från tabell 8). *1784, döpt 6:e söndagen efter påsk i Lyngen, +1864 2/11 i Kvalvik, Lyngen. Bosatt i Karnes, Lyngen, sedan i Kvalvik, Lyngen.

Gift med Maren Henriksdatter.

Barn:

1. Anne Severina *1808, döpt 24/4
2. Karina Kristina *1811, döpt 29/9
3. Peder Christian *1814, döpt 31/5
4. Henrik *1817, +
5. Anne Henrikka *1819 12/2

Tabell 10

Moses Pettersen (från tabell 8). *1787, döpt 23/9 i Lyngen, +1862 27/6 i Karnes, Lyngen..

Gift med Anne Grete Larsdatter, *1803 25/12, dotter till Lars Larsson Marakatt och Anna Nilsdotter Niva i Karesuando.

Barn:

1. Karl Moses *1832 – tabell 11
2. Lars Fredrik *1834 – tabell 14
3. Maria Helene *1835. G. 1861 31/6 m. Johan Iver Isaksen i Karnes.
4. Hansine Dorothea *1843. G. 1870 10/6 m. Johan Gabriel Gabrielsson Lindwall i Karnes.

Tabell 11

Karl Moses Mosessen (från tabell 10). *1832. Fiskare och bonde i Karnes indre, Lyngen.

Gift 1856 med Sophie Johanna Lindwall, *1837, dotter till Gabriel Lindvall i Nedertorneå.

Barn:

1. Anne K. *1857
2. Moses Gabriel *1861 – tabell 12
3. Marie Gustava *1863
4. Dödfött barn *+1865 14/6
5. Johan Fredrik *1867 6/1 – tabell 13
6. Johanne Mathilde *1871 24/2
7. Dödfött barn *+1873 26/8
8. Hanna Kristine *1875 22/3
9. Karl Peter *1876 3/6

Tabell 12

Moses Gabriel Karlsen (från tabell 11). *1861 i Lyngen. Fiskare i Karnes inre, Lyngen.

Gift med Anne Martha Bjørn, *1865

Barn:

1. Marie Gerharda *1884
2. Karlotte Johanne *1888
3. Alfild Idine *1891
4. Mathilde Rikkarde *1892

Tabell 13

Johan Fredrik Karlsen (från tabell 11). *1867 6/1 i Karnes, Lyngen. Fiskare och handelsman i Aarøholmen, Lyngen.

Gift med Mina Vilhelmine Olsen, *1874

Tabell 14

Lars Fredrik Mosessen (från tabell 10). *1834. Fiskare och bonde i Karnes indre, Lyngen.

Gift 1865 24/11 i Lyngen med Gustava Henrika Gabrielsdotter Lindwall, *1839, dotter till Garbiel Lindvall i Nedertorneå.

Barn:

1. Karl Fredrik *1866 6/6
2. Anne Karoline *1868 24/6
3. Maria Gustava *1870 1/4
4. Hans Anton *1872 4/12 – tabell 15
5. Laura Vilhelmina *1874 19/11
6. Lars Moses *1876 24/10

Fosterbarn:

1. Hilmar Frantsen *1888
2. Anna Otelie Kristiansen *1894

Tabell 15

Hans Anton Larsen (från tabell 14). *1872 4/12 i Karnes, Lyngen. Fiskare i Karnes inre, Lyngen.

Gift med Anne Elise Petrea Pedersen, *1871.

Tabell 16

Johan Larsson Servio eller Koiksiniemi (från tabell 5). *1739, +1827 3/4 i Nedre Vojakkala. Bosatt i Vittangi på 1760-talet. Husbonde på Koiksiniemi gård i Nedre Vojakkala (Nedre Vojakkala Nr. 44, 1/8 mtl) från och med 1780-talet.

Gift 1:o med Kerstin Olofsdotter Kyrö, *1743 9/12, dotter till gästgivaren Olof Hindersson Kyrö och Kerstin Andersdotter Lasu i Vittangi.

Gift 2:o 1785 27/11 med Brita Nilsdotter Koiksiniemi, *1761. +1802 11/9

Barn:

1. Petter *1788 19/8, +1789 9/3
2. Sofia Margareta *1790 31/5, +1797 18/7
3. Nils *1797 23/3, +1797 26/7
4. Brita *1801 30/2, +1801

Gift 3:o med Malin Johansdotter, *1746, +1826

Tabell 17

Johan Persson Servio (från tabell 3). *1704. Brukskarl i Masugnsbyn.

Vid tinget i Jukkasjärvi 1728 begärde Per Persson Harris hustru Brita Henriksdotter från Taborsberg att återfå sin avlidne faders skatteland därstädes, vilket brukskarlen Johan Persson Servio i Masugnen skattade för. Servio åberopade att hans moder [i själva verket hans svärmor] fått tillträda samma skatteland med befallningsmans vetskap och rättens tillåtelse. Dessutom hade han skattat för skattelandet och betalt de 30 Daler och 10 öre Kopparmynt som skattelandet hade i gäld till rådman Nils Bäck i Torneå..

Kronobefallningsman Pipping meddelade att Hustru Brita Henriksdotter från Parakkavaara hade sökt landshövningens tillstånd att tillträda hemmanet, men att det till dags dato inte hade inkommit något svar på begäran. Johan Persson Servio hade enbart brukat hemmanet "för gräs gjäld och intet